

Tato, Wujku, Dziadku, Starszy Bracie!
Masz supermoc, o której być może nie wiesz.
Jesteś dla dziecka przykładem i wzorem. Ważnym źródłem postaw, zachowań i nawyków. Także, a może przede wszystkim, czytelniczych. Czytaj więc z dzieckiem!
Głośne czytanie ma moc budowania relacji.
Czytać na głos dziecku można nawet, kiedy jest jeszcze w brzuchu mamy.

Strażaku, Listonoszu, Trenerze!
Ty też masz supermoc! Użyj jej, czytając w bibliotece, przedszkolu czy szkole!
Nie masz pewności, dlaczego czytanie jest ważne? Zerknij do broszury, którą trzymasz w ręce.

Odkrywaj supermoc książek i swoją własną!

KSIĄŻKA CHRONI!

Pomóż budować odporność psychiczną dzieci od pierwszych dni życia.

Przeznacz darowiznę:

Więcej o kampanii przeczytasz na:
tatatezczyta.pl
fpc.org.pl
Znajdziesz nas też na:

Organizator kampanii:

Legendarny Smak marki Lajkonik wspiera czytanie dzieciom.

 Poczta Polska wspiera czytelnictwo, żeby najlepsze historie trafiły pod właściwy adres.

Czytający ojciec to powód do dumy.

Wyraź to koszulką od **Pan tu nie stał**

Więcej na pantuniesta.com

SUPERMOC
KSIĄŻEK

#TataTeż
Czyta
2026

Poradnik dla rodziców i opiekunów

Maria Deskur, Edyta Plich | ilustracje: Joanna Rusinek

...bo CZYTANIE ROZWIJA MÓZG

Ogromnie dziękujemy
wszystkim zaangażowanym!

PARTNER STRATEGICZNY:

PATRON HONOROWY:

PARTNER WSPIERAJĄCY:

PARTNER LICENCYJNY:

PATRONI MEDIALNI:

Fajnie, że jesteś z nami! Czytanie to budowanie odporności, której tak bardzo potrzebujemy!

Czytanie uczy krytycznego myślenia, uodparnia na dezinformację, niweluje niebezpieczeństwo uzależnień. Pozwala zrozumieć siebie i innych; wzmacnia naszą odporność na stres, jest fundamentem naszej sprawczości.

Dzieci, którym rodzice regularnie czytają, już w wieku trzech lat rozumieją dwa razy więcej słów niż ich rówieśnicy! Warto zacząć wcześniej!

#TataTeżCzyta to ważne zawołanie. Dziś w Polsce chłopcy i panowie czytają dużo mniej niż dziewczynki i kobiety. Na pewno jedną z przyczyn jest brak męskiego wzorca – chcemy to zmieniać. **Tatusiowie, Wujowie, Dziadkowie, Starsi Bracia, Opiekunowie, Trenerzy – czytajcie!**

Każdy rodzic czy opiekun regularnie czytający to fundament odporności i siły dziecka. W tej broszurze pokażemy Wam, dlaczego.

Autorki

PS Wszystkie tezy zawarte w broszurze oparte są na badaniach.

Bibliografię zamieszczamy na www.tatatezczyta.pl

PODANIE I ODBICIE

Mózg człowieka najlepiej rozwija się w kontakcie z drugim człowiekiem. Malutkie dziecko niczego nie potrzebuje tak bardzo, jak kontaktu ze swoimi najbliższymi. Książka na początku jest tylko pretekstem do kontaktu, to kontakt z dzieckiem jest najważniejszy.

Jak ten kontakt budować?

Przez podanie i odbicie – zadawanie pytań i danie dziecku czasu na odpowiedź. To może być kiwnięcie głową, to może być uśmiech, pokazanie paluszkami – bardzo ważne jest, żeby dać dziecku przestrzeń na reakcję, czyli jego odbicie naszego podania.

Dlaczego?

Ponieważ w ten sposób tworzymy fundament najważniejszych rzeczy, takich jak:

- ▶ kompetencje społeczne (dziecko od małego uczy się odpowiadać),
- ▶ pewność siebie (od początku dajemy sygnał, że jego odpowiedź się liczy, bo czekamy na nią!),
- ▶ stabilność emocjonalna (bo ona wynika z pewności siebie i umiejętności kontaktu z ludźmi),
- ▶ kompetencje poznawcze (bo budujemy je w kontakcie, poprzez słowa wypowiedane, obrazki komentowane, treści, które czytamy i dziecko je analizuje).

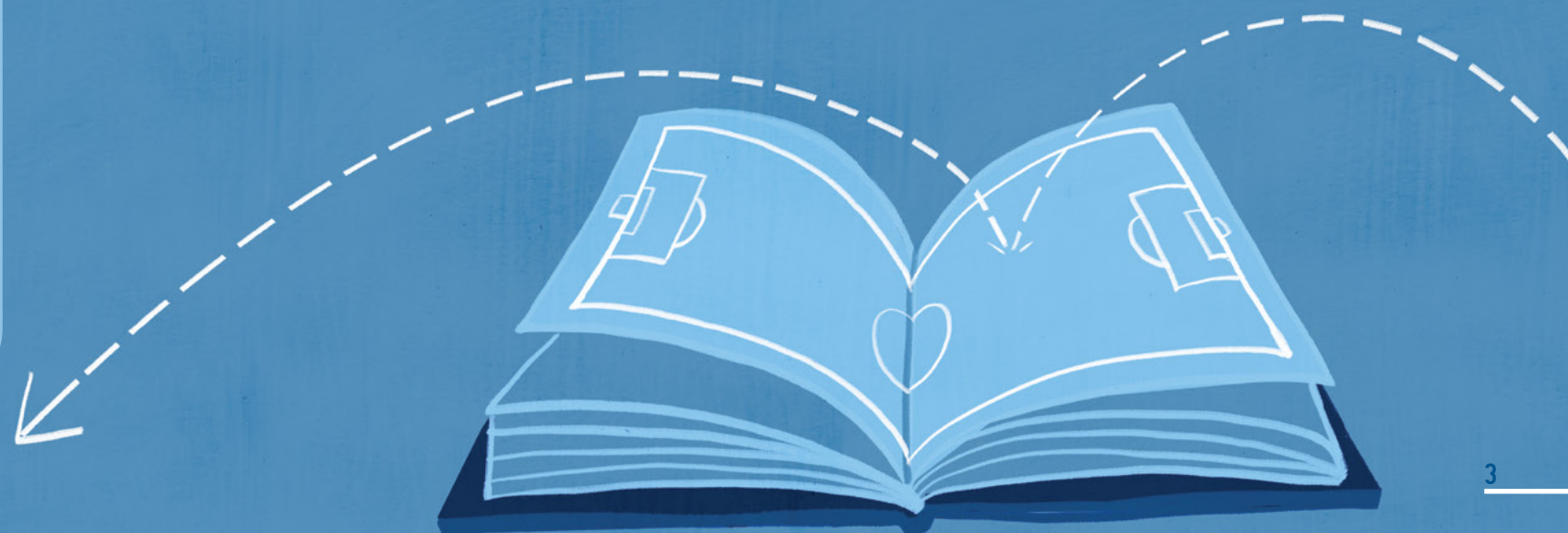
Mózg dziecka nie będzie się tak rozwijał, jeśli zostawiamy je regularnie samo z zabawką czy ekranem.

Ekran

Hasło „nie dawaj dziecku komórki” znajdziecie w tej broszurce sześciokrotnie. Badania pokazują olbrzymi negatywny wpływ na rozwój dzieci zbyt wczesnego i intensywnego używania smartfonów.

Każda technologia wymaga pewnej dojrzałości. Tak jak nie dajemy niemowlakowi noża czy kawy, tak nie powinniśmy zostawiać go z ekranem. Gry, filmiki, szybko zmieniające się obrazki – to bodźce, które uzależniają i nadużywane naruszają harmonijny rozwój stabilności psychofizycznej dziecka (choć oczywiście także dorośli potrafią uzależnić się od smartfona!).

Fundamentalne jest dziś wspieranie rozwoju umiejętności odpowiedzialnego wykorzystywania smartfonów, czyli tzw. higieny cyfrowej. Trzeba najpierw postawić na rozwój umiejętności społecznych, emocjonalnych i poznawczych bez smartfona, i wprowadzić go, kiedy dziecko jest na to po prostu gotowe. Paradoksalnie, badania pokazują, że wysokie kompetencje cyfrowe są efektem regularnego czytania dłuższych tekstów (a nie, jak może się nam wydawać – wczesnego obcowania z komórką).

WIEK 0-1

Tak

Zacznij pokazywać dziecku książki najpóźniej sześć miesięcy po narodzeniu. Celem jest wspólne skupienie wzroku i wymiana emocji między Wami – wskazuj i nazywaj przedmioty. Z niemowlęciem będziesz w stanie odbywać takie „sesje” kilka razy dziennie, ale będą one krótkie. Trzy-cztery minuty kilka razy dziennie na tym etapie wystarczą!

Nie

Absolutnie nie dawaj niemowlakowi komórki.
Nie musisz literalnie „czytać”. Na tym etapie nie chodzi o wspólne czytanie tekstów, ale o wspólne oglądanie obrazków i budowanie relacji przez bliskość.

Co?

Kartonowe książki, duże, proste ilustracje, bez detali, kontrastowe, buzie niemowlaków, przedmioty codziennego użytku.

Po co?

Zbudujesz relacje – książka jest do tego najlepszym pretekstem. Pierwszy rok życia to okres bardzo dynamicznego rozwoju mózgu dziecka. Masz wpływ na ten rozwój. Wspólne oglądanie książek, mówienie do dziecka, wywoływanie jego reakcji to najlepsze, udowodnione sposoby na stymulację mózgu – dzięki takim Twoim działaniom w mózgu Twojego dziecka powstanie więcej połączeń synaptycznych, mózg Twojego dziecka będzie lepiej rozwinięty.

WIEK 2–3

Tak

Czytaj sam/a, bo wychowujemy przez przykład. Zadawaj dziecku pytania dotyczące książki. Komentujcie wspólnie ilustracje, wybierajcie ulubionych bohaterów, czytajcie te same książki wiele razy – dziecko się w ten sposób uczy. Czytajcie gdziekolwiek i kiedykolwiek. Na przystanku, w parku, w poczekalni, w bibliotece!

Nie

Nie włączaj dziecku bajki, żeby je czymś zająć. Nie dawaj komórki, poczekaj z odtwarzaniem audiobooków.

Tato, nie odpuszczaj, nawet jeśli jesteś zmęczony, znajdź kilka minut na czytanie.

Co?

Bajki, baśnie, opowiadki z życia, rymowane wierszyki. Kolorowe obrazki, pierwsze wyszukiwanie szczegółów.

Po co?

Twoje dziecko będzie stabilniejsze i pewniejsze siebie. Dzieci, którym rodzice regularnie czytają, już w wieku trzech lat rozumieją dwa razy więcej słów niż ich rówieśnicy. Są emocjonalnie stabilniejsze, potrafią nawiązywać relacje – będą potrafiły bawić się z innymi dziećmi.

EMOCJE / PRZYJAŹNIE / NAUKA

Rozwój człowieka jest całościowy: potrzebujemy równolegle dbać o emocje, mózg, system nerwowy, zdrowie fizyczne i psychiczne. Mamy wpływ na dobrostan naszego dziecka, a książka jest najdoskonalszym narzędziem wspierającym – bo czytanie jest świetnym ćwiczeniem społecznym, wcale nie tylko poznawczym!

Dlaczego?

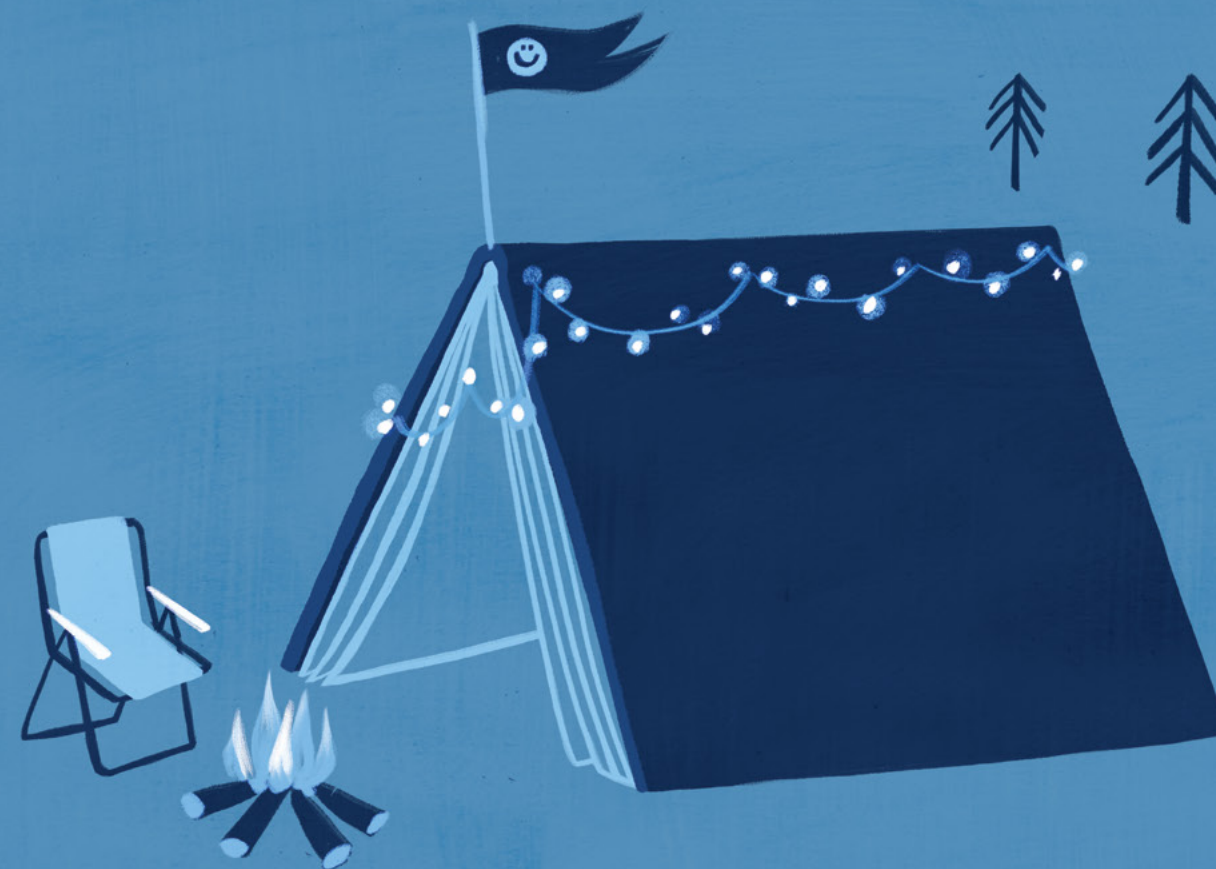
Czytanie z opiekunem opowieści o bohaterach, którzy coś przeżywają, sprawia, że dziecko może przećwiczyć pewne sytuacje, owoić zagrożenia, zadać pytania, odczuć emocje, będąc jednak trochę z boku, w strefie komfortu. W ten sposób przygotowuje się na przeżycie sytuacji prawdziwych, uczy się też empatii, rozumienia przeżyć innych ludzi.

Kompetencje społeczne

Czytanie (i konieczna rozmowa o tym, co czytamy!) jest zatem najlepszym ćwiczeniem przygotowawczym do życia społecznego, np. w szkole. Czytanie z dzieckiem przedszkolnym to najlepsze, co możemy zrobić, aby nasz maluch dał sobie radę w klasie wśród dwadzieścioro innych dzieci.

A stabilność emocjonalna i radzenie sobie w grupie jest fundamentem nauki – jeśli dziecko nie radzi sobie w grupie, nie będzie w stanie się uczyć.

Danie dziecku przedszkolnemu komórki jest szkodliwe. Aplikacje, filmiki i gry w smartfonie nie stymulują rozwoju, obniżają umiejętność koncentracji, zabierają czas, który dziecko powinno spędzać, ćwicząc kontakt z ludźmi, nie z ekranem.

WIEK 4–5

Tak

Zapisz dziecko do biblioteki, wybierzcie się do księgarni – to wspaniałe miejsca do odkrywania Waszych preferencji czytelniczych. Pozwól dziecku wybrać książkę, którą chce, spraw, by miało własną biblioteczkę. Wybierz książkę też dla siebie! Bawcie się książką, zadawajcie pytanie, naśladowajcie głosy, twórzcie alternatywne zakończenia, dalsze ciągi.

Nie

Nie łączcie jedzenia posiłków z ekranami. Nie dawajcie dziecku komórki. Nie odmawiajcie czytania dziesiąty raz tego samego – dziecko uczy się dzięki powtórzeniom, które dla Was są nudne.

Co?

Słuchowiska i audiobooki. Proste fabuły wokół życia codziennego, wiersze, baśnie, książki wiedzowe, bogato ilustrowane, serie z bohaterami.

Po co?

Będzie Ci łatwiej później! Wspólne czytanie i rozmowa o książce to najważniejszy element odpowiedniego przygotowania dziecka do nauki w szkole... i życia!

Dzięki temu dzieci znają więcej słów, więcej zapamiętują, wiedzą więcej, są odporniejsze na dezinformację i manipulację, są emocjonalnie stabilniejsze, łatwiej odnajdują się w relacjach z rówieśnikami. To wszystko idealnie przygotowuje dziecko na sukces szkolny i społeczny.

WIEK 6–8

Tak

Zapewnij dziecku możliwość ćwiczenia samodzielnego czytania na podstawie książek do tego przygotowanych. Szybki sukces zachęci je do dalszych ćwiczeń. Nauka czytania to też szalenie ważne ćwiczenie koncentracji. Nadal czytaj głośno dziecku, codziennie, książki trudniejsze, których dziecko samo jeszcze nie przeczyta, za to doceni. Koniecznie!

Nie

Nie dawaj dziecku komórki. Nie przestawaj mu głośno czytać: ani kiedy dziecko uczy się czytać, ani kiedy potrafi już czytać samodzielnie.

Co?

Przygodowe, detektywistyczne, mitologie, baśnie, faktograficzne, komiksy. Mniej ilustracji, więcej tekstu.

Po co?

Pierwsze klasy szkoły podstawowej to niezwykle istotny czas. Dziecko uczy się czytać, aby potem czytać samodzielnie, by się uczyć. Czytanie jest najważniejszym i niezastąpionym narzędziem umożliwiającym całą późniejszą edukację, także matematyczną i techniczną. Wysokie kompetencje czytelnicze i językowe są tak naprawdę warunkiem poradzenia sobie w życiu. To dzięki czytaniu jesteśmy w stanie zrozumieć treści i koncepty nauk technicznych, czytanie ćwiczy rozumienie związków przyczynowo-skutkowych, a także buduje krytyczne myślenie.

RADOŚĆ / ROZWÓJ / DOBRE ŻYCIE

Podkreślamy, że dziecko powinno czerpać radość z czytania. Dlaczego to takie ważne?

Najdonioślejsze badania wokół czytania wykazały, że dzieci, które czytają z przyjemnością, bo lubią, czytają z radością – statystycznie osiągną większy sukces edukacyjny, niezależnie od swojego pochodzenia.

Fundamentalne

Radość z czytania skutkuje oczywiście nawykiem samodzielnego sięgania po książki.

Nawyk samodzielnego czytania buduje wszystkie kompetencje dziecka, o których piszemy w różnych miejscach niniejszego poradnika.

Takie dziecko, a potem młody człowiek rośnie w samonapędzającej się pozytywnej harmonii:

- ▶ Radość z czytania napędza jego potrzebę lektury
- ▶ Zaspokajając tę potrzebę czytania, samo się uczy i rozwija:
 - osiąga lepsze wyniki w nauce,
 - statystycznie lepiej radzi sobie na rynku pracy,
 - stabilizuje swoje emocje, buduje poczucie własnej wartości,
 - uodparnia się na dezinformację, formuje krytyczne myślenie,
 - niweluje ryzyko uzależnienia się,
 - namnaża swój potencjał na dobre i satysfakcjonujące życie.

Czytanie i rozmowa z dzieckiem od małego jest fundamentem na całe życie.

Co ciekawe, we współczesnym wysoko cyfrowym świecie statystycznie udowodnionym predyktorem sukcesu jest właśnie czytanie tradycyjnych papierowych książek i rozmowa z drugim człowiekiem na żywo.

WIEK 9–10

Tak

Nadal czytajcie razem na głos, ale dziecko niech czyta też samo. Wspólne czytanie to wspólne sprawy i okazja do rozmowy. Dziecko czytające samodzielnie, dla własnej przyjemności, to fundament sukcesu edukacyjnego i zawodowego. Zagaduj je, pytaj, co czyta, czy chce wybrać się do biblioteki lub księgarni po następną książkę.

Nie

Jeśli jesteście w stanie, to nadal nie dawaj dziecku komórki. Zdecydowanie nie pozwalaj na długie godziny grania i scrollowania. Nie włączaj telewizora na okrągło. Nie pozwól na używanie komórki przy jedzeniu czy rozmowie. Ty też tego nie rób.

Co?

Powieści, humor, komiks, fakty, wszystko... Szukajcie ulubionych serii, tematów, autorów, gatunków literackich.

Po co?

Paradoks: czytanie to wejście w relację. Dziecko czytające uczy się emocji. Jeśli czytamy z nim razem i rozmawiamy – potęgujemy siłę jego kompetencji społecznych. Na etapie tuż przed dojrzewaniem to kosmicznie ważne – dziecko powinno mieć z Tobą mocną relację, żeby nie bało się przyjść z pytaniami czy problemami. Dzięki temu niwelujesz ryzyko stanów depresyjnych oraz budujesz jego odporność na manipulację i stres.

WIEK 11–12

Tak

Zachęcaj dziecko do samodzielnego wyboru książek. Nadal czytaj mu na głos. Wspólnie wypożyczajcie i kupujcie książki. Rozmawiajcie o nich. Nie ograniczajcie się do lektur. Szukajcie tekstów sprawiających dziecku przyjemność.

Nie

Nie przestawaj czytać na głos; nie odpuszczaj, nawet jeśli wydaje Ci się, że nie ma na to czasu, bo jest tyle lekcji. Nie pozwalaj na wielogodzinne scrollowanie ekranu smartfona, na używanie go podczas posiłków czy rozmów.

Co?

Świadomie wybrane książki: powieści, komiksy, książki edukacyjne, przygodowe, historyczne – te, które polubiliście.

Po co?

Dziecko regularnie czytające lepiej się komunikuje i pracuje w zespole, łatwiej przyswaja koncepcje w naukach ścisłych, jest otwarte na inne poglądy, rozumiejąc jednocześnie własną tożsamość kulturową. Dłuższe skupienie na książce, jej analiza, formowanie własnego zdania (krytyczne myślenie) to umiejętności, które dziś na forach ekonomicznych nazywa się warunkiem sukcesu zawodowego.

WIEK 13+

Tak

Nadal czytajcie razem. Kiedy czytanie staje się rytuałem, dziecko czyta więcej. Czytanie na papierze ćwiczy głębokie zrozumienie nawet trudnych tekstów. Czytające dzieci zdają lepiej egzaminy, również z matematyki.

Nie

Nie odpuszczaj rozmów o książkach, to świetny sposób na utrzymanie kontaktu z dorastającym nastolatkiem! Nie przestawaj czytać sobie tego, co lubisz.

Co?

Książki dla przyjemności.
Zgodnie z zainteresowaniami.

Po co?

Czytanie to świetna technika przygotowania się do egzaminów. 20 min. codziennej lektury to 1 mln 800 tys. nowych słów w roku i 90. centyl na egzaminach. Czytanie poprawia samoświadomość, pomaga w przepracowaniu problemów, uczy krytycznego myślenia i sprawczości, buduje odporność!

1. Czytaj na głos codziennie.

Spędzisz z dzieckiem cenny czas, pomożesz mu nauczyć się wielu nowych słów.

3. Kilka minut wystarczy!

Małe dziecko skupi uwagę na krótko. Nie przejmuj się, czytaj kilka minut, potem ten czas się wydłuży.

2. Zaczynaj jak najwcześniej!

Niemowlaki potrzebują przytulania i słuchania Twojego głosu. Podziwiajcie wspólnie kartonowe książki z mocnymi kolorami.

4. Pozwól dziecku przewracać strony.

Niemowlaki potrzebują wsparcia w przewracaniu stron. Trzyletnie dziecko będzie z chęcią robiło to samo.

5. Czytaj ulubione historie na okrągło.

Dzieci uwielbiają słuchać wiele razy tych samych tekstów. W ten sposób się uczą.

6. Czytaj z zaangażowaniem.

Próbuj różnych głosów i intonacji, ożywiaj historię, śmiećcie się razem.

7. Zadawaj dziecku pytania dotyczące opowieści.

Pytaj o elementy ilustracji, zastanówcie się, co jeszcze może się wydarzyć. Daj dziecku czas na odpowiedź.

8. Pamiętaj o książkach na prezent.

Odwiedzajcie księgarnie: dziecko, które ma choć kilka książek, łatwiej się z nimi zaprzyjaźni. Namawiaj rodzinę i przyjaciół na książki na prezent. Zbudujcie biblioteczkę.

9. Czytaj gdziekolwiek i kiedykolwiek.

Rano, w ciągu dnia czy przed snem – każdy moment jest dobry. W poczekalni, w parku, w autobusie – każde miejsce będzie dobre na czytanie.

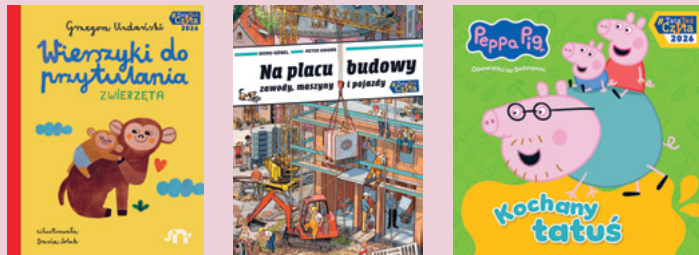
10. Zabierz dziecko do biblioteki.

Pokaż dziecku bogactwo książek, pozwól mu wybrać, co chce. Wypożyczanie książek z bibliotek nic nie kosztuje.

Dziecko, z którym rodzice czytają i rozmawiają, już w wieku trzech lat rozumie dwukrotnie więcej słów niż dzieci, którym rodzice nie ofiarowali tego prezentu.

0-3

3+

4+

5+

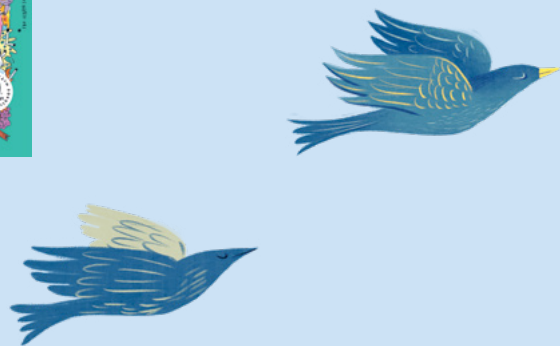
6+

7+

9+

Dziękujemy wydawnictwom uczestniczącym w kampanii:

Książki z kolekcji #TataTeżCzyta 2026 znajdziesz w dobrych księgarniach:

BOOKLAND

czytam.pl
KSIĘGARNIA INTERNETOWA

dadada.pl

empik

LIBER.PL

MATFEL

matras
KSIĘGARNIA

natuli
dzieci są ważne

Poczta Polska

PWN
KSIĘGARNIA INTERNETOWA

SMAK
LITER.PL

Smgk

swiatksiazki.pl

tania
ksiazka.pl

tantis.pl

znak
KSIĘGARNIA

Zapraszamy do współpracy z dystrybutorami:

platon

Ateneum

motyleksiazkowe.pl

Czytaj i ciesz się gadżetami towarzyszącymi kampanii!

Pan tu nie stał

Dziecko przychodzi na świat bezbronne.

Od początku **chronimy** je przed zimą, zranieniem, chorobami. Troski potrzebuje nie tylko delikatne ciało, lecz także **krucha psychika dziecka**.

W przebudzonym świecie, pełnym ekranów, presji, nadmiaru treści, które przeciążają nawet dorosłych, **najmłodszy potrzebują ochrony** bardziej niż kiedykolwiek.

Czytanie jest jak:

 kask ochronny dla rozwijającego się mózgu,

 kamizelka ratunkowa dla emocji,

 pas bezpieczeństwa dla relacji,

 solidne buty dla budowania poczucia własnej wartości.

Książka to parasol ochronny dla zdrowia psychicznego dzieci.

Przeznacz darowiznę i pomóż budować odporność dzieci od pierwszych dni życia:
fpc.org.pl/ksiazkachroni

Fundacja
Powszechnego
Czytania

Zadbaj o przyszłość swojego dziecka – zacznij od czytania

W świecie pełnym ekranów coraz trudniej o spokojny czas z książką. Jeśli chcesz, by Twoje dziecko spędzało wolne chwile z dala od telefonu, podaruj mu rozwijającą alternatywę!

„Świerszczyk” pomaga budować nawyk czytania

Z magazynem comiesięczna lektura staje się naturalnym rytuałem. Kolorowe ilustracje, ciekawe opowiadania i mądre łamigłówki sprawiają, że dziecko samo sięga po „Świerszczyk”.
Mniej ekranów, a więcej skupienia i wyobraźni!

Zacznij na próbę – 6 miesięcy czytelniczej przygody

Możesz wybrać półroczną prenumeratę, by sprawdzić, czy spodoba się dziecku. Każdy numer trafi do młodego czytelnika w zaadresowanej imiennie kopercie, a oczekiwanie na kolejną przesyłkę stanie się małym świętem.

ŚWIERSZCZYK
dobre strony dzieciństwa

Dlaczego warto?

- Rozwija wyobraźnię i słownictwo,
- wspiera koncentrację,
- uczy empatii i emocji,
- buduje nawyk czytania.

Przekonaj się sam, sprawdź:

Podaruj dziecku coś więcej niż rozrywkę.
Podaruj dobry start w przyszłość!

www.sklep.swierszczyk.pl

Kampania #TataTeżCzyta powstała dzięki szerokiej współpracy wydawców, organizacji pozarządowych, instytucji, samorządów i biznesu.

Dziękujemy wszystkim, którzy tworzą razem z nami #CzytającąPolskę.

Koordinacja kampanii #TataTeżCzyta:
Maria Deskur, Agnieszka Nyc,
Magdalena Kosch-Maćkowiak,
Aleksandra Strzelecka

Tekst: Maria Deskur, Edyta Plich

Ilustracje: Joanna Rusinek

Projekt graficzny: Dorota Nowacka

Redakcja i korekta: Agnieszka Betlejewska

© Fundacja Powszechnego Czytania
Warszawa, 2026

ISBN 978-83-978426-1-8

Autorki dziękują za konsultację merytoryczną dr Zofii Zasackiej.

Ogromnie dziękujemy wszystkim Ambasadorom kampanii, w szczególności:
Marcin Perfuński „supertata.tv”
Magdalena Kordaszewska „Zabawkowicz”
Piotr Kniota „Pigout”
Łukasz Orbitowski
Dr Tomasz Rożek
Łukasz Dominiak „Who’s your Daddy”
Jan Dąbrowski „JDabrowsky”
Łukasz „Juras” Jurkowski
Dr inż. Adam Mirek
Krystian Hanke „Tatowanie”
Maciej Pertkiewicz „Nasz Nowy Dom”
Andrzej Deskur

Partner strategiczny:

Patronat honorowy:

Organizator kampanii:

Ogromnie dziękujemy wszystkim zaangażowanym!

PARTNERZY:

PARTNERZY DYSTRYBUCYJNI:

FUNDATORZY WYDANIA PAPIEROWEGO:

